

Til folkekirkensliturgi@km.dk

Billund, den 26. marts 2021

Kommentarer til liturgiarbejdet

Et udvalg under Grene Menighedsråd, bestående af tre valgte medlemmer og to sognepræster, mødtes torsdag d. 18. marts for at tale om Folkekirkens gudstjenesteliv. På baggrund af fagudvalgenes flotte stykke arbejde og den debat, der har fundet sted de senere år, fysisk og digitalt, og ikke mindst under indtryk af de erfaringer af mangfoldighed, som Coronakrisen har givet os, har vi præsenteret menighedsrådet for følgende kommentarer, som biskopperne kan tage med sig i overvejelserne om et evt. videre arbejde med liturgien. Et flertal af menighedsrådet har tilsluttet sig.

Vi har taget udgangspunkt i de tre modeller, som er skitseret i "Hvem bestemmer? Overvejelser om forholdet mellem autorisation og frihed i Folkekirkens liturgi". Vi hælder til model 3, "Mellemvejen". Det gør vi ud fra følgende synspunkter:

- 1) Der er forskel på højmesse og ugens øvrige gudstjenester.
- 2) Vi er én Folkekirke men mange lokale menigheder.
- 3) Folkekirken er evangelisk-luthersk. Det er et vigtigt luthersk anliggende, at gudstjenesten skal foregå på et sprog, som menigheden kan forstå.
- 4) Liturgien kan blive så fri, at vi ikke længere opfatter os som én Folkekirke. Men den kan også blive så stram, at alt for mange føler sig helt udenfor, når de kommer til gudstjeneste.

Det er vores opfattelse, at højmassen er den gudstjeneste, hvor det skal stå mest tydeligt, at Folkekirken er én. Dvs at der her skal være en vis fasthed i liturgien og ordlyden, ligesom tekstvalget er lagt fast. Lokalt kan man, alt efter behov, ressourcer og evner, fejre andre og mere eksperimenterende gudstjenester i ugens løb, med frit tekstvalg, og således afspejle, at den ene Folkekirke består af flere menigheder.

Sprog ændrer sig hele tiden. Der må løbende ske en fornyelse af højmessens sproglige udtryk. Ambitionen kan ikke være, at vi alle kommer til at forstå det hele. Sproget må også afspejle, at gudstjenesten netop handler om mere, end vi intellektuelt kan forstå.

Der er ikke noget nyt i, at det sproglige udtryk ændrer sig. Ud over den nye autoriserede Ritualbog og oversættelse af Bibelen fra 1992 og den nye salmebog, som blev taget i brug i 2003, kommer der løbende nye bønner og salmer til, ligesom prædikenen gerne skulle afspejle de forandringer, der sker i det omgivende

samfund. Vi konstaterer altså, at både liturgi og sprog løbende ændres, næsten umærkeligt – og at det er godt sådan.

Når det så er sagt, så kunne vi godt ønske os, at der blev arbejdet på flere autoriserede valgmuligheder, hvad angår bønner og liturgi omkring sakramenterne. Der bør være en fast ordlyd til selve dåben og nadveren, på samme måde som der er det til jordpåkastelsesritualet. Men derudover kunne der godt være andre formuleringer af bønner, som er teologisk og sprogligt gennemarbejdede og autoriserede, og som præst(er) og menighedsråd i fællesskab kan vælge imellem. Behovet er særligt påtrængende ift dåbsritualet. For nuværende er der tre forskellige nadverindledninger at vælge imellem, hvorimod der i dåbsritualet kun er formuleret én indledende bøn, hvis formuleringer er lidt tunge og teologisk indforståede.

Når vi ønsker os autoriserede valgmuligheder i forbindelse med sakramenterne og ikke bare muligheden for at formulere sine egne bønner, er det for at sikre en vis fasthed i teologien. De tre nuværende nadverritualer lægger vægt på forskellige aspekter ved nadveren. På samme måde kunne vi godt have forskellige indledninger til dåben, som hver for sig afspejler forskellige aspekter ved dåben. Alt sammen under forudsætning af at aspekterne naturligvis kan rummes inden for en evangelisk-luthersk forståelse af dåben. Det kræver et grundigt teologisk og sprogligt arbejde.

Til gengæld kunne der godt være større frihed for præsterne til at formulere indlednings- og afslutningskollekt, så de er med til at tydeliggøre den pågældende søn- eller helligdags temaer.

Med venlig hilsen fra følgende menighedsrådsmedlemmer og sognepræster i Grene Sogn

Else Marie Madsen (formand), Karna Baungaard (næstformand), Klaus Bertel, Asbjørn Bach, Inger Kruse, Brian Skjøt Madsen, Helga Christensen, Inger Skovgård Hansen, Jan Klejs Pedersen, Hanne Kallestrup Kobbegaard, Peter Fredensborg og Solvej Paabøl Andersen